

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2To/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418010333
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Blažová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1418010333.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Magdalény Blažovej a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Michala Valenta, v trestnej veci obvineného J. U., pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., o sťažnosti prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava IV proti uzneseniu samosudkyne Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2T/65/2018 z 04.12.2018, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 07. marca 2019 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava IV sa z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením samosudkyne Okresného súdu Bratislava IV z 04.12.2018 sp. zn. 2T/65/2018 bolo rozhodnuté tak, že podľa § 241 ods.1 písm. c/ Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sa trestné stíhanie proti obvinenému J. U. zastavuje, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. por., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

dňa 19.júla 2017 na základe ústnej dohody s poškodenou J. R., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom T. U. XXX, okres D. Y., zomrelou dňa 22.07.2017 previezol veci určené na sťahovanie s nákladným vozidlom R. U., evidenčné číslo vozidla: X bielej farby z T. U., okres D. Y. do U. na ulicu S. údolie č. XXX, kde ich po predchádzajúcom konflikte ohľadom zaplatenia za sťahovanie odmietol z vozidla vyložiť a približne o 15.00 hod. odišiel preč aj s vozidlom naloženým s nasledovnými vecami: jeden kus kávovar značky U., šedo-čiernej farby, v hodnote 13,17 Euro, jeden kus terč na šípky, čiernej farby, v hodnote 10,74 Euro, jeden kus toastovač, čiernej farby, značky W., v hodnote 5,21 Euro, jeden kus hriankovač, bielej farby, značky W., v hodnote 4,32 Euro, jeden kus mikrovlná rúra, bielej farby, značky M., v hodnote 28,21 Euro, jeden kus čierna krabica, U. R., P. XXXX s obsahom dva kusy biely router, v hodnote 16,86 Euro, päť kusov káblov čiernej, šedej a bielej farby, v hodnote 5,87 Euro, jeden kus sieťový adaptér, čiernej farby, v hodnote 4,28 Euro, jeden kus biela krabička s rôznou bižutériou, jeden kus modrá taška s oblečením, jeden kus krabica kartónová s rôznymi predmetmi, jeden kus modrá taška s oblečením a modrou kefou na WC, jeden kus čierna taška s oblečením, jeden kus zelená taška s oblečením, jeden kus biela taška s topánkami, jeden kus biela kabelka s čiernymi popruhmi, dva kusy plastových misiek, jeden kus čierny ruksak s červeným oblečením, osem kusov šperkovníc s rôznou bižutériou, jeden kus modrá taška značky „The big Green bag“ s rôznou kozmetikou, tri kusy čierne kabelky, tri kusy opasky, jeden kus biely odvapkávač na riad, jeden kus biela prikrývka, jeden kus hnedá deka so vzorom, jeden kus biela taška so závesmi, jeden kus ružový košík, jeden kus modrá taška s rôznou kozmetikou, jeden kus čierna peňaženka, jeden kus hnedý pletený košík s obsahom rôznej kozmetiky, jeden kus čierna taška s oblečením, jeden kus modrý košík so spodným prádlom, jeden kus hnedý košík s ventilátorom, spolu v hodnote 1000,- Euro, jeden kus čierny monitor značky DELL, v hodnote 400,- Euro, dva kusy čierne kolieskové korčule značky B., v hodnote 68,56 Euro, jeden kus čierny kávovar značky D., v hodnote 24,41 Euro, jeden kus žehlička, zeleno-bielej farby, značky R., v hodnote 9,94 Euro, jeden kus hnedá skrinka malá a tri kusy železné náradie, jeden kus žehliaca doska,

bielej farby, v hodnote 13,59 Euro, štyri kusy bielo-hnedých skriniek, osem kusov hnedých dosiek, jeden kus hnedá doska so zrkadlom, jeden kus bielo-hnedý policový diel k nábytku, jeden kus bielo-hnedá skriňa, jeden kus čierny stojan na šaty, v hodnote 5,44 Euro, jeden kus biela práčka značky B., v hodnote 78,84 Euro, jeden kus biela chladnička značky Z., v hodnote 182,19 Euro, sedem kusov béžové matrace, jeden kus biela pohovka, jeden kus biela rohová pohovka, jeden kus biela taburetka, jeden kus béžová rohová sedačka, jeden kus béžová taburetka, jeden kus béžový diel k pohovke, spolu v hodnote 297,86 Euro, pričom uvedené veci mal vo vlastnej dispozícii a odmietal ich vrátiť až do dňa 12. júna 2018, kedy ich vydal na výzvu poverenému príslušníkovi Obvodného oddelenia Policajného zboru Karlova Ves v zmysle § 89 ods. 1 Trestného poriadku, čím spôsobil poškodenej D. R., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom T. U. XXX, okres D. Y. škodu vo výške 788,50 Euro

pretože tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Svoje rozhodnutie samosudkyňa odôvodnila tým, že so zreteľom na obsah spisu a zadovážené dôkazy zistila, že sa skutok síce stal a že ho spáchal obvinený, avšak podľa jej názoru, skutok, ktorý je obvinenému kladený za vinu, nie je možné právne posudzovať ako prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., ako ani iný trestný čin uvedený v osobitnej časti Trestného zákona a nie je ani dôvod na postúpenie veci.

K spôsobu rozhodnutia samosudkyňa uviedla, že je potrebné uviesť, že ide o zastavenie trestného stíhania postupom podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr.por. - len na podklade preskúmania dôkazov vykonaných v prípravnom konaní. Avšak vzhľadom na dôkaznú situáciu bolo na mieste takéto rozhodnutie prijať aj bez uskutočnenia kontradiktórneho procesu, nakoľko nemožno odôvodnene očakávať, že by súdne konanie viedlo k odlišným záverom.

K právnemu názoru samosudkyňu okresného súdu, viedli nasledovné skutočnosti:

Obvinený podľa obžaloby mal naplniť zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu - prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr.zák. - pretože si prisvojil cudziu vec, ktorá mu bola zverená a spôsobil tak na cudzom majetku malú škodu.

Objektom trestného činu sprenevery je predovšetkým vlastnícke právo alebo práva súvisiace s držbou veci.

Objektívna stránka spočíva v prisvojení si cudzej veci, ktorá bola páchatelovi zverená a spôsobením malej škody.

Prisvojenie cudzej veci znamená, že páchatel si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená a on s predmetnou vecou nakladá v rozpore s účelom zverenia a zmarí tak základný účel zverenia takým spôsobom, že znemožňuje veriteľovi trvalo navrátiť vec pôvodnému určeniu.

Zverenou vecou sa rozumie vec vo vlastníctve inej osoby, ktorú má páchatel na základe zmluvy v oprávnenom užívaní alebo z dôvodov plnenia určitých úloh podľa dispozície jej vlastníka v držbe, so záväzkom použiť ju len na dohodnutý účel alebo za dohodnutých podmienok ju vlastníkovi vrátiť. Hmotným predmetom útoku je iba vec, ktorá bola páchatelovi zverená. Subjektom pri žalovanom trestnom čine sprenevery môže byť iba osoba, ktorej bola predmetná vec zverená. Subjektívna stránka vyžaduje úmyselné zavinenie.

Pokiaľ ide o vykonané dôkazy treba zdôrazniť, že obžalovaný bol kamarátom (v danom prípade J. U.) oslovený na možnosť práce - zákazky prepravy na sťahovanie v U. s čím on súhlasil. Podmienka obvineného bola, že za vykonanie predmetnej zákazky bude mať vyplatenú aj cestu do U. (predmetné sťahovanie sa uskutočnilo v U. a obvinený išiel s motorovým nákladným vozidlom z miesta svojho bydliska - F. J.). Na miesto, kde malo dôjsť ku preprave prišiel s nákladným vozidlom medzi piatou a šiestou hodinou rannou. O 10:00 hod. on spoločne so svedkyňou Q. (D.) a J. R. išli s motorovým nákladným vozidlom do dedinky ku babke (D. R.), predmetnej svedkyne do okresu D. Y., kde sa

naložili predmetné veci. Na podmienkach prepravy sa obvinený dohodol so svedkyňou J. R. - ešte pred naložením predmetných vecí a to, že bude mať vyplatenú aj cestu do U. tak ako sa dohodli so svedkom J. U.. Problém vznikol s vyplatením, pretože ráno sa s J. R. dohodol, že bude vyplatený svedkom Q. J.. V dôsledku toho medzi J. R. a Q. J. došlo k hádke kvôli cene, ktorá mala byť vyplatená bola vo výške 240,-- Euro s prihliadnutím na kilometre a na danú službu. Keďže obvinený nedostal peniaze za výkon služby, mal záujem, aby sa medzi sebou dohodli, pričom s motorovým vozidlom išiel do mestskej časti R.. Vtedy mu svedok J. U. telefonoval, aby sa vrátil, že peniaze vyrieši. Svedkovia J. U. a Q. D. ho požiadali, aby ich s autom odviezol ku W. na M. R., kam mali ísť po peniaze. Peniaze mu však neodovzdali ani tu i napriek tomu, že naliehali, aby vyložil tovar s čím on nesúhlasil, pretože nemal peniaze za službu, ktorú vykonal. Z uvedeného dôvodu motorové vozidlo odstaviť na pumpe Y. na Zlatých Pieskoch a každému z nich a to J. R. a Q. D., ako i J. U. osobitne poslal SMS správu s údajmi jeho čísla na účte s tým, že bude čakať, aby mu poslali aspoň polovicu úhrady. V prípade, že sa tak stane, veci im odovzdá. Na pumpe čakal do 21:30 hod. Medzitým dostal útočné SMS správy, aby im priviezol predmetné veci. Odpovedal im SMS správou, že pokiaľ nebude mať uhradených buď na účet alebo v hotovosti aspoň 100,-- Euro bude veci zadržiavať a po 21:30 hod. im oznámil že odchádza do miesta svojho bydliska - s tým, že na druhý deň majú príležitosť to celé vyriešiť. Na druhý deň ráno si on písal SMS správu so svedkyňou J. R. o tom, že aby jej veci doniesol, pretože inak ho nahlási na políciu s tým, že on jej predmetné veci ukradol. Obvinený s takýmto postupom súhlasil, aby sa predmetná vec riešila cestou políciu, pretože iné východisko nevidel a znovu navrhol, že po polovici úhrady jej zásielku vydá. Uviedol, že veci zadržiaval z dôvodu zabezpečenia úhrady odvozu vecí. Obvinený sa obhajoval tým, že predmetné veci nemal v úmysle odcudziť, bezdôvodne si ich ponechať alebo ich vylákať. Tieto veci mu boli zo strany poškodenej zverené dobrovoľne a zadržiaval ich len na zabezpečenie úhrady služby, ktorú im poskytol. Predmetné veci on uložil v spoločnosti, ktorej bol majiteľom a tieto veci bol ochotný vydať po úhrade sumy za predmetný odvoz, ktorý bol stanovený dohodou vo výške 240,-- Euro.

Súčasťou spisového materiálu sú i SMS správy, ktoré potvrdzujú výpoveď obvineného.

V uvedenej trestnej veci bola v prípravnom konaní vypočutá aj svedkyňa Q. D., ktorá potvrdila skutočnosť uvádzané obvineným s tým, že potvrdila, že svedok J. U. sa dohodol s obvineným na presťahovanie vecí a toto mal zaplatiť svedok Q. J. obvinenému za sumu 200,-- Euro. Y. Q. D. tiež potvrdila skutočnosť, ktoré uviedol vo svojej výpovedi obvinený, že vznikli problémy ohľadom vyplatenia peňazí za predmetný odvoz. Potvrdila, že obvinený nedostal žiadne peniaze ako i že obvinený im oznámil, že pokiaľ nedostane peniaze tak oni veci nedostanú naspäť. Potvrdila, že dohoda o sťahovaní vecí svedkyne J. R. bola ústna, na základe ktorej svedok J. U. volal obvinenému, aby presťahoval svedkyňu J. R. s čím obvinený súhlasil za určitú finančnú odmenu.

Svedok J. U. potvrdil v podstate skutočnosť uvádzané obvineným a vyššie uvedenou svedkyňou, ako aj okolnosť, že obvinený si ponechal predmetné veci z dôvodu, že nedostal za odvoz zaplatené. V predmetnej veci mal súd za to, že v danom prípade nejde o trestný čin sprenevery, ale zároveň ani o žiadny trestný čin podľa Trestného zákona, ale o tzv. zádržné právo podľa § 151 s Občianskeho zákonníka (ďalej OZ) a teda o civilnoprávny vzťah. Ide o tzv. vecné právo k cudzej veci.

Zadržné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky tým, že subjekt, ktorý je inak povinný vec vydať, môže odoprieť vydanie hnuiteľnej veci, pokiaľ mu vlastník veci neposkytne požadované protiplnenie. Zádržné právo je núdzovým zabezpečovacím inštitútom, ktorý nie je - na rozdiel od iných zabezpečovacích prostriedkov - vopred zmluvne dojednaný. Zádržné právo vznikne na základe jednostranného právneho úkonu oprávnenej osoby (veriteľa), ktorým prejavuje svoju vôľu zadržať hnuiteľnú vec, teda okamihom oprávneného svojpomocného zadržania hnuiteľnej veci dlžníka, ktorú má veriteľ u seba, pričom tak robí za účelom zabezpečenia svojej splatnej peňažnej pohľadávky voči dlžníkovi.

Podstatou zádržného práva je právo zadržavateľa zadržať cudziu vec na zabezpečenie svojej pohľadávky, až do uspokojenia alebo jej zabezpečenia iným spôsobom (napr. záložným právom, ručením), prípadne do jej zániku bez uspokojenia. Zádržné právo slúži na zabezpečenie splatnej peňažnej pohľadávky v jej skutočnej výške, nie vo výške tvrdenej veriteľom. Musí ísť teda o splatnú peňažnú pohľadávku, ktorú má veriteľ voči dlžníkovi, ktorému by inak bol povinný vec vydať. Nie je pritom dôležité, z akého dôvodu (titulu) predmetná pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi vznikla a či súvisí so zadržanou hnuiteľnou vecou, prípadne aká je jej výška.

Existencia zádržného práva má donútiť dlžníka, aby dobrovoľne splatil dlh, s ktorým je v omeškaní, a to pod hrozbou, že veriteľ uplatní svoje zádržné právo a dlžníkovi vec, ktorú má pri sebe zadrží.

Podľa § 151s ods. 1, veta prvá OZ - kto je povinný vydať hnuiteľnú vec, môže ju zadržáť, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku voči tomu, komu je inak povinný vec vydať.

Podľa § 151s ods. 4 OZ - veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť dlžníka o zadržaní vecí a jeho dôvodoch.

Zadržné právo možno realizovať, ak sú splnené tieto zákonné podmienky:

- a/ existencia pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi, ktorému je veriteľ povinný vydať vec,
- b/ predmetom pohľadávky je splatná peňažná pohľadávka,
- c/ zadržaná vec má povahu hnuiteľnej veci (nehnuteľnosť sa nemôže stať predmetom zádržného práva),
- d/ zadržaná vec patrí tomu, komu je zadržiatel povinný ju vydať,
- e/ veriteľ má zadržanú vec vo svojej oprávnenej detencii,
- f/ právny úkon zadržiatela smeruje k zadržaniu veci.

Súdna prax ustanovenie § 151s ods. 1, veta prvá OZ bežne vykladá tak, že zádržné právo môže vzniknúť aj na zabezpečenie pohľadávky, ktorú má veriteľ voči osobe, ktorá nie je vlastníkom zadržanej veci. Ten, kto vec podľa platnej zmluvy, alebo z iného právneho dôvodu prevzal, je totiž povinný ju vždy vrátiť (vydať) tomu, kto mu ju odovzdal, iba by bolo stanovené (dohodnuté) vrátenie (vydanie) veci niekomu inému.

Zákon od toho, kto je povinný vydať cudziu hnuiteľnú vec, nevyžaduje (a ani by to nebolo dobre možné), aby posudzoval (skúmal), kto (či osoba, ktorá mu vec odovzdala, alebo niekto iný) má vlastnícke alebo iné právo, ktoré ho oprávňuje na držanie a užívanie veci, pri splnení tejto svojej povinnosti môže vychádzať len zo zmluvy, alebo z iného titulu, na základe ktorých vec platne (v súlade so zákonom) prevzal. Pretože zádržné právo oprávňuje veriteľa, aby si ponechal vec, ktorú by „inak“ musel vrátiť (vydať), vyplýva z toho, okrem iného, že pre odpoveď na otázku, ktorá je osobou, ktorej by inak bol povinný vec vydať, je rozhodný stav v dobe, keď oprávnená osoba (veriteľ) vyjadrila (prejavila) svoju vôľu vec zadržáť.

V teraz prejednávanej veci práve vzhľadom na dôkazný stav vo veci s prihliadnutím práve na vyššie citované ustanovenia mal súd za to, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky predmetného zádržného práva.

Obvinený mal za predmetnú službu dohodnutú finančnú odmenu, ktorá bola v ústnej podobe. Zo strany obvineného boli splnené všetky podmienky - t. j. predmetné veci naložil do nákladného motorového vozidla z miesta - T. U. do S. údolia - kde v tom čase mali prenajatý dom t.č. nebohá J. R. spoločne so svojím druhom Q. J.. Ich povinnosťou bolo uhradiť predmetné náklady, ktoré vyplynuli z predmetnej služby, ktorú vo vzťahu ku nim vykonal obvinený. Toto sa však nestalo - pretože obvinený nemal vyplatenú odmenu - ktorá bola vopred dohodnutá ústne. Predmetné veci boli v nákladnom motorovom vozidle obvineného, ktorý ich im odmietol vydať - pokiaľ nebude splnený záväzok zo strany vyššie uvedených. Obvinený (v danom prípade veriteľ) predmetné veci hnuiteľné zadržal u seba a odmietol im ich vydať - pokiaľ nebude splatná peňažná pohľadávka zo strany dlžníka (J. R. - z dôvodu dedičského konania - bola následne stará matka - D. R.). Obvinený potvrdil, že predmetné veci zadržal a odviezol ich do miesta svojho bydliska. O tejto skutočnosti obvinený bez zbytočného odkladu upovedomil J. R. ako i o dôvode tohto svojho konania.

Mal za to, že iným spôsobom ako spôsobom, ktorý vykonal by nebola zabezpečená jeho pohľadávka, ktorú mu dlžil dlžník. Svojím konaním teda nesledoval nič iné len zabezpečiť splatenie peňažnej pohľadávky zo strany dlžníka. Túto pohľadávku mala J. R. (pretože jej vykonal službu - odvoz hnuiteľných vecí z obce T. U. do U. - S. údolie - kde v tom čase bývala).

K. by sa iným spôsobom - ako z jeho strany vykonaným, vzhľadom na správanie a konanie - ktoré tomu zadržaniu vecí predchádzalo ku svojim finančným prostriedkom, na ktorých boli riadne dohodnuté - svojich práv nedovolal. Preto zvolil predmetný spôsob. Úmyslom obvineného nebol v žiadnom prípade si predmetné veci ponechať, prípadne ich scudzit' - ale si ich len zabezpečil na účely úhrady prepravného. Uvedené veci dňa 12. júna 2018 od 10:15 hod. do 11:05 hod. obvinený vydal dobrovoľne, nepoškodené, čo potvrdila i poškodená D. R..

Subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa názoru súdu nebola vôbec naplnená. Keďže skutok nevykazoval všetky znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, nemôže sa jednať o trestný čin a konanie, resp. nekonanie obvineného nemôže byť považované za trestné.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote sťažnosť prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV, podaním doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 04.02.2019 (č.l. 323-324).

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV v písomných dôvodoch sťažnosti uviedla, že v danom prípade nie je splnená podmienka uvedená v § 151s ods. 1 Občianskeho zákonníka „kto je povinný vydať huteľnú vec, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku voči tomu, komu je inak povinný vec vydať“, nakoľko obvinený nemohol podľa názoru prokurátorky zadržať predmetné veci, lebo tieto nepatrili ani Q. J. ani J. U..

Má za to, že bolo preukázané, že predmetné veci boli obvinenému zverené a tiež, že sa svojvoľne rozhodol z miesta aj s vecami odísť, čím ich odňal vlastníkovi -užívateľovi, ktorý s nimi nemohol nakladať. Zdôraznila, že nemožno zadržať vec svojvoľne alebo ľstivo odňatú a ak ide o svojvoľné odňatie veci o legálnosti zádržného práva nie je možné ani len uvažovať. So záverom súdu, že konanie obvineného nie je možné kvalifikovať ako trestný čin sa nestotožňuje, nakoľko v § 213 Tr. zák. sa zverenou vecou rozumie vec vo vlastníctve inej osoby, ktorú má páchatel' na základe zmluvy v oprávnenom užívaní alebo z dôvodov plnenia určitých úloh podľa dispozície jej vlastníka v držbe so záväzkom použiť ju len na dohodnutý účel alebo podľa dohodnutých podmienok ju vlastníkovi vrátiť. V zmysle tohto ustanovenia je vec zverená páchatel'ovi, ak je mu odovzdaná do faktickej moci (do držby) s tým, aby s vecou nakladal určitým spôsobom. Páchatel' si prisvojí vec, ktorá mu bola zverená, ak s ňou naloží v rozpore s účelom, na ktorý mu bola cudzia vec daná do opatrovania alebo do dispozície, a to spôsobom, ktorý má základný účel zverenia. Zo subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel, ktorý spravidla vznikne až neskôr, nie hneď pri zverení veci. K argumentom súdu, že obvinený vec vrátil, prokurátorka uviedla, že sa tak stalo až po výzve policajta, a to takmer rok po skutku a v čase, keď už bol trestne stíhaný. Okrem toho dodala, že veci, ktoré obvinený zadržal, mali vyššiu hodnotu ako bola jeho pohľadávka.

S poukazom na uvedené uviedla, že obžaloba sa opiera o dôkazy, ktoré boli zamerané na preukázanie podstatných skutočností vyplývajúcich z § 119 Tr. por. a z ich vyhodnotenia vyplýva dostatočne odôvodnený záver, že sa stal skutok, že tento vykazuje znaky trestného činu a že dôvodne podozrivým z jeho spáchania je práve obvinený J. U.. Navrhla preto, aby odvolací súd podľa §194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a uložil mu, aby vo veci znovu konal a nariadil hlavné pojednávanie.

K sťažnosti prokurátorky sa obvinený a poškodená strana písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Bratislave pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava IV podľa § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátorky nie je dôvodná.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou 8 rokov, preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu trestné stíhanie zastaví, ak sú tu okolnosti uvedené v § 215 ods. 1.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por. prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV podala na obvineného J. U. dňa 20.08.2018 na Okresný súd Bratislava IV obžalobu z 17.08.2018 č.k. 1Pv 478/17/1104-22 pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Samosudkyňa Okresného súdu Bratislava IV uznesením z 04.12.2018 sp. zn. 2T/65/2018 trestné stížanie v zmysle ustanovenia § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por. proti obvinenému J. U. pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe zastavila, pretože tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Vo vzťahu k postupu samosudkyne okresného súdu, pokiaľ ide o nevykonanie dôkazov v predmetnej trestnej veci kontradiktórnym spôsobom treba uviesť, že tento bol správny. Trestný poriadok upravuje možnosť zastaviť trestné stížanie z hľadísk predpokladaných v § 238 ods. 1 Tr. por. len ak bola vec v prípravnom konaní náležite objasnená z hľadiska riešenia tejto otázky. Samosudkyňa okresného súdu správne konštatovala, že dôkazná situácia vyplývajúca z prípravného konania by zostala nezmenená aj po vykonaní hlavného pojednávania, v dôsledku čoho, by bolo hlavné pojednávanie nedôvodným a čisto formálnym vykonávaním dokazovania a v konečnom dôsledku bezdôvodným predlžovaním trestného stížania obvineného.

Krajský súd pripomína nesporný fakt, že trestné právo má subsidiárny (akcesorický) charakter, pretože je závislé na ostatných právnych odvetviach. Uvedené vyplýva z toho, že trestné právo chráni spoločenské hodnoty a vzťahy, ktoré sú už upravené inými právnymi odvetviami s tým, že tieto iné právne odvetvia majú skonštruovaný systém ochrany a vyvodzovania deliktuálnej zodpovednosti, a preto je logickým, že trestné právo by malo nastúpiť až alebo len vtedy, ak ochrana poskytovaná týmito inými právnymi odvetviami neprichádza vôbec do úvahy, resp. ide už o zjavný exces, ktorý možno podradiť pod formálne znaky skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu (t.j. trestné právo by malo byť skutočne ultima ratio, teda posledná, krajná možnosť).

V danom konkrétnom prípade, v ktorom je vedené trestné stížanie v podstate na tom skutkovom základe, že obvinený J. U. vykonal prepravu vecí určených na sťahovanie so svojim nákladným motorovým vozidlom, na základe vopred dohodnutej finančnej odmeny, si po nezaplatení vykonanej služby uvedené veci ponechal uschované vo svojej firme a odmietol ich vydať poškodenej s tým, že tieto jej vydá až po úhrade sumy 240,- €, prípadne sumy 100,- € a mal spôsobiť poškodenej škodu vo výške 788,50 €, ktorá suma predstavuje hodnotu prepravovaných vecí, by sa mohlo dospieť k záveru, že došlo k naplneniu formálnych znakov skutkovej podstaty prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., pretože obvinenému boli zverené hnuiteľné veci za účelom vykonania prepravy a momentom nevrátenia týchto vecí poškodenej došlo k neoprávnenému (protiprávnemu) prisvojeniu si týchto zverených cudzích vecí, ktorých hodnota presahovala výšku dohodnutej odmeny. Skutok by teda mal byť posúdený ako trestný čin.

Obvinený J. U. sa však v danej veci obhajoval tým, že on oprávnene odmietol vydať veci poškodenej, nakoľko išlo z jeho strany o prejav zádržného práva z dôvodu zabezpečenia si splatnej peňažnej pohľadávky, ktorú mal voči poškodenej. Nie je v tomto smere významné či sumu mu mala uhradiť poškodenej, keďže Táto mala vedomosť o tom, že bol oslovený J. U. na vykonanie prepravy a uvedenú sumu za vykonanú službu mu mal vyplatiť Q. J.. Bol to práve svedok J. U., ktorý telefonoval s tým, že on peniaze vyrieši, pričom svedok J. U. a svedkyňa Q. D. ho žiadali, aby ich autom odviezol ku W. za tým účelom, že išli pre peniaze. Priznal aj to, že poškodenej D. R., svedkyni Q. D. a svedkovi J. U. poslal SMS správu s údajmi jeho čísla na účte s tým, že bude čakať, aby mu poslali aspoň polovicu úhrady. Predmetné veci nemal v úmysle odcudziť ani si ich bezdôvodne ponechať, tieto mu boli zverené dobrovoľne a zadržal ich len na zabezpečenie úhrady za poskytnutú službu.

Krajský súd konštatuje, že v danom prípade sa jedná o skutok, ktorý má súkromnoprávny základ, a preto orgány činné v trestnom práve nemôžu ignorovať mimotrestné inštitúty, ktorých sa dovoľáva obvinený. Ak by totiž bol výkon zádržného práva zo strany obvineného oprávnený (súladný s ustanoveniami Občianskeho zákonníka) nemohlo by ísť o trestný čin, nakoľko nie je možné pripustiť, aby v rámci jednotného právneho poriadku bolo to isté konanie jedným právnym odvetvím dovolené (civilným právom) a druhým právnym odvetvím (trestným právom) zakázané. Právny poriadok teda je síce diferencovaný, ale v konečnom dôsledku musí tvoriť jednotu. Za popísaných okolností teda nejde o trestný čin sprenevery a nejde aj napriek tomu, že boli naplnené všetky formálne znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery. O trestný čin nejde z dôvodu absencie protiprávnosti konania obvineného v zmysle § 8 Tr. zák. Pokiaľ prokurátor v sťažnosti namieta, že nebola splnená podmienka uvedená v § 151s ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. že obvinený nemohol zadržat predmetné veci, ktoré

nepatrili ani Q. J. ani J. U. a teda, že realizácia zádržného práva zo strany obvineného bola vykonaná v rozpore s citovaným ustanovením, s takouto sťažnostnou námietkou sa odvolací súd nestotožňuje.

V uvedenom prípade totiž prichádza do úvahy využitie interpretačného pravidla ultima ratio zo strany orgánov činných v trestnom konaní, či súdu v trestnom konaní. Interpretačné pravidlo ultima ratio vychádza zo subsidiarity trestného práva, t.j. z toho, že zákonodarca skoncipoval aj iné právne odvetvia, ktoré reagujú na možné porušenie zákona, či zmluvy a že reakcia v zmysle ustanovení trestného práva by mala byť až na poslednom mieste. Ak ide o prípad, ktorý má súkromnoprávny základ, tak je primárne úlohou súdov v civilnom procese vyriešiť všetky sporné otázky, ktoré vznikli medzi stranami súkromnoprávneho vzťahu.

Pokiaľ ide o prečin sprenevery kladený obvinenému za vinu, samosudkyňa správne uzatvorila, že tu nie je nič, čo by sa dotýkalo najzávažnejšej formy protiprávnosti, na ktorú je už nutné aplikovať normy trestného práva, ale ide len o bežný spor medzi dvomi stranami súkromnoprávneho vzťahu, ktorý sa týka výkladu ustanovenia § 151s Občianskeho zákonníka, na riešenie ktorého sú zo zákona povolané súdy v rámci civilného procesu. Je teda neprijateľné, aby v danom konkrétnom prípade súd v trestnom konaní nahrádzal činnosť súdov v civilnom konaní a riešil otázku, ktorá nepatrí do jeho kompetencie.

Správne krajský súd uzatvára, že správne postupovala samosudkyňa okresného súdu, keď predmetné trestné stíhanie zastavila, pretože tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Krajský súd nad rámec považuje za potrebné uviesť, že aj napriek formálnemu naplneniu znakov skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu a pravdepodobnej protiprávnosti konania obvineného, nejde o trestnoprávnu problematiku. Ide tu len o zdanlivé naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu, nakoľko prípadné protiprávne konanie obvineného zjavne nedosahovalo potrebný stupeň protiprávnosti trestného činu a teda neprekročilo hranice civilného práva.

Z vyššie uvedených dôvodov, preto krajský súd nepovažoval sťažnosť prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava IV za opodstatnenú a túto podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.